

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

15 декември 1993 година*

“Свободно движение на стоки – Парафармацевтични продукти – Забрана за рекламиране извън аптеката”

По дело С-292/92

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, в приложение на член 177 от Договора за ЕИО, от страна на Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Федерална република Германия) по производството, висящо пред този съд между

**Ruth Hünermund,
Hermann Douglas,
Heinz Geyer,
Hermann Haake,
Hermann Hauer,
Georg-Dieter Heldmann,
Alexander von Hoffmeister,
Leo Koehler,
Martin Lochner,
Wolfgang Nöldner,
Hans Schneider,
Wolfgang Steffan,
Gerhard Talmon-Gross**

ИЩЦИ,

и

Landesapothekerkammer Baden-Württemberg,

ОТВЕТНИК,

в присъствието на: Vertreter des oeffentlichen Interesses bei den Gerichten der allgemeinen Verwaltungsgerichtsbarkeit in Baden-Württemberg (Представителя на обществения интерес в съдилищата с обща административна компетентност в Baden-Württemberg)

относно тълкуване на членове 30 и 36 от Договора за ЕИО

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н G.F. Mancini, г-н J.C. Moitinho de Almeida, г-н M. Diez de Velasco и г-н D.A.O. Edward (председатели на състави), г-н C.N. Kakouris, г-н R. Joliet, г-н F.A. Schockweiler, г-н G.C. Rodríguez Iglesias, г-н F. Grévisse, г-н M. Zuleeg, г-н P.J.G. Картеун и г-н J.L. Мургау, съдии,

* Език на производството: немски.

генерален адвокат: г-н G. Tesauero,

секретар: г-н H. von Holstein, помощник секретар,

като има предвид писмените становища, представени:

- за г-н H. Douglas и други - от адв. A. Bach и адв. F. Oesterle, Rechtsanwaelte, Щугарт,

- за Landesapothekerkammer Baden-Württemberg - от адв. R. Zuck, Rechtsanwalt, Stuttgart,

- за Vertreter des öffentlichen Interesses bei den Gerichten der allgemeinen Verwaltungsgerichtsbarkeit в Baden-Württemberg, - от г-н H. Fliegauf, Leitender Oberlandesanwalt за Vertreter des öffentlichen Interesses,

- за италианското правителство – от професор L. Ferrari Bravo, началник на Департамента по правни въпроси в Министерството на външните работи, подпомаган от г-н I.M. Braguglia, Avvocato dello Stato, в качеството на представители,

- за Комисията на Европейските общности - от г-н R. Wainwright, юридически съветник, и г-жа A. Bardenhewer, от Правната служба, в качеството на представители,

предвид изложеното в доклада за съдебното заседание,

след като изслуша становищата на г-н H. Douglas и други, Landesapothekerkammer Baden-Württemberg, представлявана от адв. R. Zuck и от адв. J. Pieck, Rechtsanwalt, Eschborn, Vertreter des öffentlichen Interesses bei den Gerichten der allgemeinen Verwaltungsgerichtsbarkeit в Baden-Württemberg, представляван от г-н E. Birkert, Regierungsdirektor за Vertreter des öffentlichen Interesses, и на Комисията на заседанието от 15 септември 1993 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 27 октомври 1993 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 14 май 1992 г., получено в Съда на 1 юли 1992 г., Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Върховният административен съд, Baden-Württemberg, Федерална република Германия) е поставил на Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО два преюдициални въпроса относно тълкуването на членове 30 и 36 от този договор, което да му позволи да определи, дали правило за професионално поведение, предвидено от Landesapothekerkammer Baden-Württemberg (Професионалната камара на фармацевтите в провинция Baden-Württemberg, наричана по-нататък „професионалната камара“), което забранява на фармацевтите, практикуващи в тази провинция да рекламират извън аптеката парафармацевтични продукти, които им е разрешено да продават, е съвместимо с тези разпоредби.

2. Този въпрос е бил повдигнат в хода на дело между няколко фармацевта от Baden-Württemberg и професионалната камара относно законността на това правило на професионално поведение.

3. Според документите, представени пред Съда, член 10, точка 15 от Berufsordnung (Професионалният кодекс) на професионалната камара забранява „прекомерно рекламиране” на немедицински продукти, които по силата на член 2, параграф 4 и член 25 от Apothekenbetriebsordnung (Правилник за функционирането на аптеките) могат да бъдат продавани в аптеката, при условие че продажбите не се отразяват на правилното функциониране на аптеката. Безспорно е, че на практика тази разпоредба на Berufsordnung забранява всички форми на рекламиране на парафармацевтичните продукти извън аптеките.

4. Ищците по главното производство, всичките – собственици на аптеки в Baden-Württemberg, продаващи парафармацевтични продукти, които те биха желали да рекламират извън аптеката, са завели иск пред Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg срещу професионалната камара за установяване на недействителността на забраната за рекламиране. Пред този съд основният аргумент на ищците е бил, че член 10, точка 15 от Berufsordnung е несъвместим с членове 30 и 36 от Договора.

5. При тези обстоятелства Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg е спрял делото и е отнесъл следния въпрос до Съда:

„Дали член 36, във връзка с член 30 от Договора за ЕИО следва да бъде тълкуван в смисъл, че разпоредбите на Berufsordnung (Професионалният кодекс), с които Landesapothekerkammer забранява на фармацевтите в рамките на своята компетентност да рекламират извън своите аптеки, дори за целите на търговия със стоки, обикновено продавани в аптеките, по смисъла на член 25 от Apothekenbetriebsordnung (Правилникът за функциониране на аптеките), са оправдани?”

6. Прави се позоваване на протокола от изслушването за по-пълното отчитане на фактите, на процедурата и на писмените становища, подадени до Съда, които по-нататък се споменават или коментират само доколкото това е необходимо за аргументирането на Съда.

Относно компетентността на Съда

7. Професионалната камара, ответник по главното производство, е заявила, че отнесенният въпрос е недопустим на основание, че Съдът не е компетентен да се произнася относно действителността на национална разпоредба по отношение на Общността.

8. Въпреки че в производство по член 177 от Договора, Съдът не може да решава относно съвместимостта на норми на местното право с правото на Общността, той е компетентен да дава пълни указания на националния съд относно тълкуването на правото на Общността, които да му позволят да определи, дали тези правила са съвместими с правото на Общността.

9. Професионалната камара също така твърди, че с въпроса си *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* просто търси становище по хипотетичен проблем, тъй като той не е постановил, че преюдициалното решение му е необходимо за да постанови решение.

10. В постановлението за препращане и в документите, изпратени до Съда обаче няма нищо, което да постави под съмнение истинския характер на спора по главното производство или оценката на националния съд относно необходимостта от преюдициално решение, което да му позволи да реши висящия пред него спор.

11. Следователно Съдът е компетентен да разглежда въпроса, повдигнат от *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg*.

По член 30 от Договора

12. Член 30 забранява количествените ограничения на вноса и всички мерки с равностоен ефект между държавите-членки.

13. Професионалната камара твърди първо, че оспорваното пред националния съд правило за професионално поведение не би могло да бъде „мярка“ по смисъла на член 30 от Договора, тъй като по германското право професионалните камари на фармацевтите нямат правомощието да заличават като дисциплинарно наказание, такова наказание би могло да бъде наложено само от компетентните органи на съответната провинция.

14. От определението за препращане е видно, че по германското законодателство професионалната камара е публичноправен орган, който е юридическо лице и се регулира от държавата, членството в него е задължително за всички фармацевти, практикуващи в провинция *Baden-Württemberg*. Професионалната камара също така регламентира правилата за професионално поведение, приложими към фармацевтите и контролира спазването от нейните членове на професионалните им задължения. На последно място, комитетите за професионално поведение, които са част от професионалната камара и чиито членове се назначават от нея, може да налага дисциплинарни мерки като глоби, освобождаване от членство в органи на камарата или отнемане на правото на гласуване или да бъдат избирани в тези органи на фармацевти, които са нарушили правилата за професионално поведение.

15. Съдът вече е постановил (вж. Решението по съединени дела от 18 май 1989 г., *Royal Pharmaceutical Society of Great Britain*, 266/87 и 267/87, Recueil, стр. 1295, точка 15), че мерките, приети от професионален орган, на когото националното законодателство е възложило правомощия с такъв характер, представляват „мерки“ по смисъла на член 30 от Договора, когато те са в състояние да повлияят на търговията между държавите-членки.

16. Това заключение по никакъв начин не се поставя под въпрос от факта, че за разлика от професионалния орган, за който се отнася това решение, съответната професионалната камара в настоящия случай няма правомощие да отнема разрешението за практикуване на своите членове.

17. След това професионалната камара твърди, че забраната за рекламиране, оспорена пред националния съд не е мярка с равностоен ефект на количествено ограничение по

смисъла на член 30 от Договора, тъй като тя не е в състояние да възпрепятства вътрешната търговия в Общността с парафармацевтични продукти.

18. Съгласно установената съдебна практика, всяка мярка, която е в състояние да възпрепятства, пряко или косвено, действително или потенциално вътрешната търговия в Общността, представлява мярка с равностоен ефект на количествено ограничение (Решение от 11 юли 1974 г., по дело *Dassonville* 8/74 *Recueil*, стр. 837, точка 5).

19. Целта на правило за професионално поведение, забраняващо на фармацевтите да рекламират парафармацевтичните продукти извън аптеката, изготвено от професионалната камара, не е да се регулира търговията със стоки между държавите-членки. Освен това, тази забрана не засяга правото на търговци, различни от фармацевти да рекламират тези продукти.

20. Действително, такова правило ограничава обема на продажби, а оттам и обема на продажби на парафармацевтични продукти от други държави-членки, доколкото то лишава въпросните фармацевти от метод за насърчаване на продажбите на тези продукти. Остава въпросът, обаче дали такава възможност е достатъчна за да се характеризира въпросното правило като мярка с равностоен ефект на количествено ограничение на вноса по член 30 от Договора.

21. Прилагането към продукти от други държави-членки на национални разпоредби, ограничаващи или забраняващи някои условия на продажби не е от такъв характер, че да възпрепятства, пряко или косвено, действително или потенциално, търговията между държавите-членки по смисъла на решението по делото *Dassonville* (цитирано по-горе), доколкото тези разпоредби се прилагат към всички съответни търговци, извършващи дейност на националната територия, и доколкото те засягат по еднакъв начин, *de jure* и *de facto*, търговията с местни продукти и с тези от други държави-членки. Когато тези условия са изпълнени, прилагането на такива правила към продажба на продукти няма такъв характер, който да предотврати техния достъп до пазара или за възпрепятства достъпа в по-голяма степен, отколкото то възпрепятства достъпа на местните продукти. Такива правила следователно попадат извън обхвата на член 30 от Договора (вж. Решение по съединени дела от 24 ноември 1993 г., *Keck* и *Mithouard*, C-267/91 и C-268/91, *Recueil*, стр... 0000 от *Recueil*, точки 16 и 17).

22. В случай на правило, като разглежданото в настоящия случай, тези условия са изпълнени по отношение на прилагането на правилото за професионално поведение, предвидено от професионалния орган в държавата-членка, което в сферата на своята компетентност забранява на фармацевтите да рекламират извън аптеката парафармацевтични продукти, които им е разрешено да продават.

23. Това правило, което се прилага без разграничение независимо от произхода на въпросните продукти към всички фармацевти, регулирани от професионалната камара, не засяга търговията със стоки от другите държави-членки различно от тази с местните продукти.

24. Следователно отговорът който следва да бъде даден на *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* е, че член 30 от Договора за ЕИО следва да бъде тълкуван като неприложим към правило за професионално поведение, регламентирано от

професионален орган на фармацевтите в държава-членка, което забранява на фармацевтите да рекламират парафармацевтични продукти извън аптеката.

По съдебните разноски

25. Разноските, направени от италианското правителство и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът реши:

като се произнася по въпроса, поставен от Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg с определение от 14 май 1992 г.:

Член 30 от Договора за ЕИО следва да бъде тълкуван като неприложим към правило за професионално поведение, регламентирано от професионален орган на фармацевтите в държава-членка, което забранява на фармацевтите да рекламират парафармацевтични продукти извън аптеката.

Подписи